

UNIAREA POPORULUI

ABONAMENTUL:

Un an 150 Lei
Pe jumătate 75 Lei
în America pe an 2 dolari.

Iese odată la săptămână

Adresa: „UNIAREA POPORULUI”, Blaj, Jud. Târnava-mică
Director ALEXANDRU LUPEANU-MELIN

ANUNȚURI ȘI RECLAME

se primesc la Administrație și se plătesc: un șir mărunț odată 5 Lei a doua și a treia oră 4 Lei.

Cei buni înainte!

Viața nu va putea să fie mai fericită până când nu vor fi cinstiți iarăși cei buni și drepti, cei curați la inimă și la fapte

De ION AGÂRBICEANU,
canonic în Cluj

De câte ori credința și legea dumnezeiască e alungată din inimile oamenilor, e semn de vremuri tulburi, grele și pline de nefericire. Pentru că pacea și frățietatea în lume nu poate fi păstrată decât prin pacea și liniștea care se naște în fiecare om din credință și din ținerea legii celei dumnezeiești.

Nevinovăția pierde de pe pământ, când omul alungă dela sine cele două ajutoare puternice: credința și legea Domnului. Omul drept și nevinovat, care e floarea cea mai binemirosoasă a Ziditorului pe pământ, e rar și batjocorit când în lume scade credința și bunele moravuri. În vremuri bune e arătat cu degetul și e înconjurat ca o ciumă omul nedrept, rău și nelegiuit.

Azi nime nu-i mai arată cu degetul. Nime nu mai caută cum trăește deaproapele său, prin ce mijloace și-a adunat ori își adună avere, pe ce căi ajunge în frunte, deasupra altora. Pe nime nu-l mai doare capul, dacă vecinul său trăește în nelegiuire, fără căsătorie. Numai puternic și bogat să fie cineva, și să poată aștepta un sprijin dela el, și toată lumea i-se închină.

Cel nevinovat, care n'a furat, n'a răpit, nu a nedreptățit pe altul, nu a luat nevasta vecinului, nu a jurat strâmb, nu s'a întovărășit cu cei răi, — rămâne singur și părăsit. — Dacă e drept dar sărac, toată lumea îl batjocorește și-l numește prost.

Trăim vremuri când cei nevinovați, cari singuri mai poartă chipul lui Dumnezeu pe pământ, sunt socotiți oameni cari nu-s buni de nimic, sunt proștii satului, proștii societății.

Cei nevinovați se tot împuținează, și chiar cari mai sunt nu cutează să se arate așa cum sunt: cinstiți și drepti, pentru a nu fi batjocoriți. Iar alții văzând că nu pot răzbate în viață cu nevino-

văția lor, se dau la brazdă după cei stricați.

Totuș, în toate vremile, Dumnezeu n'a cruțat lumea decât pentru cei nevinovați, pentru cei drepti, pe cari cei fără de lege îi disprețuesc și nesocotesc.

Ar trebui să ne aducem deseori aminte de acest adevăr și să înțelegem, că dacă azi bătăile lui Dumnezeu sunt așa de multe și grele, pricina e că nevinovăția a scăzut în mare măsură pe pământ, în lume. — Și să ne întoarcem a cinsti pe oamenii cei buni și drepti, pe cei nevinovați, chiar dacă sunt săraci, și să ne silim a trăi după pilda lor. Pe ei să-i punem în frunte, la locurile de conducere. Pentru ei sunt răbdați în viață și cei nelegiuți.

Un preot ungar pune pe biserică steag negru în ziua Unirii Principatelor

(24. I.) Nerușinarea Ungurilor crește din zi în zi. Și nu numai că ne batjocoresc pe toate căile prin cele țări străine, dar de multe ori se poartă cănește chiar aici în țară la noi. Astfel într-o comună de lângă Arad, preotul maghiar în ziua Unirii Principatelor, a ridicat steag de doliu. Ar trebui să li-se tragă Ungurilor de felul acesta din când în când câte o bătaie sdravănă că să li-se suie mintea la cap.

Focul dela Pipera.

Pipera este un sat lângă București, vestit pentru că acolo se repară avioanele noastre. Iată însă că acum au luat foc fierările în care se făceau aceste reparații. Focul a plecat dela un muncitor care curățându-și hainele cu benzină s'a apropiat de o mașină și a luat foc. Aruncându-și halna aprinsă a luat foc întregul atelier și a ars până în pământ. Pagubele sunt peste 20 milioane.

Millionar muritor de foame.

Multe e dat omului să vadă. Se întâmplă ca președintele Americii să fi fost în copilărie un simplu cerșitor. Dar se întâmplă câteodată ca un milionar să ajungă muritor de foame. Astfel la București cerșește un om care acum 15 ani a fost mult milionar. Niciodată nu se știe ce aduce ceasul de mâne.

Fapte culturale din Blaj

Ceaiul Reuniunilor Culturale

Continuând frumosul obicei, reuniunile Culturale din Blaj (Astra, Reuniunea femeilor și Casina Română) au aranjat în ziua *Intâmpinării Domnului*, o plăcută șezătoare artistică, după care s'a oferit publicului numeros ce luase parte, ceaiul și prăjituri, în folosul *Reuniunii*.

Programul început la ora 5 d. a. a fost spre deplina satisfacție sufletească a privitorilor. Dl prof. *Pavel Dan* a citit o năvelă a sa „*Ursita*”, frumoasă și sguuitoare, arătând cum viața își are legile ei, peste cari nu putem trece. Dăoara prof. *Labo* a declamat mișcător și grațios o poezie de *Coșbuc*, iar dl profesor *C. Cherebețiu* a cântat la vioară, însoțit la pian de dl prof. *S. Toduța*. Ultimul punct a fost deosebit de impresionant, înfățișându-ni-se o șezătoare dela țară. Numeroase profesoare și profesori au îmbrăcat pitoreștile costume românești, formând împreună un tablou viu, unde se torcea, se țesea și se cozea, ca la o adevărată șezătoare. N'au lipsit nici jocurile și cântecile românești.

După program și servirea ceaiului, s'a încins o petrecere plină de voieșie, care a durat până la ora 12.

Constituirea „Reuniunii corale gr.-cat. din Blaj”

O „*Chemare*” plină de avânt, și simțire a intrunit Duminecă, în 5 Februarie, la ora 5 d. a un numeros public din Blaj, în localul Casinei Române. Adunarea avea un scop nobil și frumos, organizarea unei societăți corale. În cetatea de biserică și de școli dela îmbinarea Târnavelor cultivarea cântului a avut totdeauna reprezentanți iluștri. Incepe „*Chemarea*” adresată publicului. Și nu se putea ca acest lucru să lipsească acum. Prin străduințele dlui prof. *C. Cherebețiu*, se înființase din anii trecuți un cor bisericesc; acesta se cerea sprijinit și întărit. Intrunirea din 5 Februarie a avut acest scop. Prin ea s'a urmărit înființarea unei societăți care să cultive muzica și să susțină un cor și o orhastră, menite a face fală Blajului. Societatea s'a și constituit sub numele „*Reuniunea corală gr.-cat. din Blaj*”.

Adunarea de constituire a fost prezidată de Reverendisimul Domn *Iacob Popa*, canonic, prepozit capitular. După ce Sf. Sa în cuvinte simțite arată misiunea nobilă a muzicii și scopul intrunirii, se citese statutele, după aprobarea cărora se trece la înscrierea de membrii și alegerea comitetului. Comitetul se compune astfel: Președinte: *Dr. Victor Macaveiu* canonic, senator; Vicepreședinți: *Dr. Augustin Popa*, prof. de teologie, deputat și *Dr. Traian*

Denghel, primpretor; secretar: Gh. Velicui, profesor; casar I. Gabriș. Diriginte al corului a fost ales dl. *Celestin Cherebeșiu*, prof. la Șc. normală de băieți și diriginte al orchestrei dl. *Sig. Todușa*, prof. la liceul de băieți. A fost aleasă și o comisie de cenzori compusă din domnii: *Iuliu Maior* directorul școalei comerciale superioare, Ion Mătieș, profesor și Gh. Mărcuș.

Insufletea cu care a fost constituită această reuniune, este o bună cheazășie, pentru o strălucitoare dezvoltare a muzicii la Blaj.

Dis.

Dumnezeu iartă și păcatele noastre

Una dintre cele mai frumoase și mai pătrunzătoare evanghelii de peste an este fără îndoială evanghelia fiului răstăcit dela Luca 15, 11—32, care se citește în duminica a doua a Triodului, în 12 Februarie. Biserica a rânduit ca să se citească această evanghelie anume acum, la preajma postului mare, ca noi păcătoșii să ne dăm seama că și nouă ni-se iartă păcatele, dacă avem părere de rău și propus de îndreptare, asemenea fiului celui răstăcit.

Pentruca să ni-se poată ierta păcatele, trebuie mai întâi să recunoaștem că și noi suntem păcătoși; pentruca sunt astăzi destui oameni cari susțin că ei nu sunt păcătoși, că a nu posti, a fura, a face necurăție, a trăi în nelegiuire, a nu se cununa decât la oficiul stării civile nu este păcat. Despre unii ca aceștia zice sf. Ioan

Evangelistul, în cea dintâi carte a sa catolică: »Iară de vom zice că păcat nu avem, pe noi înșine ne înșelăm și adevărul nu este întru noi« (1. 8). Mai mult, sf. Ioan susține că »de vom zice că nu am păcătuit, mincinos îl facem pe dânsul (adecă pe Dumnezeu), și cuvântul lui nu este întru noi« (1, 1, 10) fiindcă însuși Dumnezeu zice în Sfânta Scriptură, la psalm 105, 2 și la Iov 14, 4, că tot omul e păcătos. Faptul, că lumea modernă iartă anumite păcate și le scuză, că anumite păcate nu le socotește drept păcat și că unora le socotește drept păcat ceea ce altora le socotește drept virtute, să nu ne dea de gândit, pentruca nu lumea modernă este chemată să judece, care faptă este păcătoasă și care nu, ci Dumnezeu, prin slujitorii săi.

Și nouă ne iartă Isus păcatele, numai să avem și noi, asemenea fiului răstăcit, părere de rău și propus de îndreptare, iar pe urmă să ne și mărturisim păcatele dupăcum și le-a mărturisit el, zicând acel: »tată, greșit-am la ceru și înainte ta și de acum nu mai sunt vrednic a mă chema fiul tău« (Luca 15, 21). Ce e drept Isus nu se află astăzi pe pământ așa ca înainte cu 1900 de ani ca să-l putem adecă privi cu ochii trupești, îl putem privi însă cu ochii sufletului, în sfântul sacrament al euharistiei, de unde și acum ne trimite vorbă prin prorocul său, zicând: »Eu nu voiesc moartea păcătosului, ci ca să se întoarcă și să învie«.

Această iertare a păcatelor se face prin sf. sacrament al pocăinței, ceea ce este o nespun de mare fericire și mângâiere pentru noi. Da, așa este într'adevăr, mare fericire este pentru noi păcătoșii când știm că, orice păcat mare am avea, scăpăm de el cu siguranță. Intrucât facem asemenea fiului răstăcit, adecă recunoaștem starea păcătoasă în care ne aflăm, ne hotărîm să ne îndreptăm, avem părere de rău, plecăm la preotul și ne spunem păcatul și suntem gata a face destul pentru păcat.

Noi nu ne putem da seama de marea fericire ce ne stăpânește, având această siguranță. Citeam nu de mult că un profesor protestant foarte învățat numai de aceea s'a făcut catolic, fiindcă a înțeles că singuri preoții catolici au marea putere, primită dela Isus, de a ierta păcatele celor ce se spovedesc.

Pentruce sunt astăzi atâtea sinucideri? Credeți că împrejurările grele de astăzi produc atâția amar de sinucigași? Post-au și altă dată vremuri grele, mult mai grele decât cele de astăzi, și tot n'am avut atâția sinucigași. Pentruce? Pentruca oamenii de astăzi nu mai au credință, de-nădăduesc, asemenea lui Iuda, la cea mică neplăcere, și își curmă, asemenea lui, firul vieții. Pe când dacă și-ar da seama că Dumnezeu iartă toate păcatele, oricât de grele ar fi ele, altfel s'ar gândi și altfel s'ar simți.

Numai în pocăința adevărată aflăm libertate desăvârșită. Despre acest mare și important adevăr abia atunci ne convingem dacă citim cu băgare de seamă ceea ce spune sf. evangelist Ioan la 8, 34: »Amin, amin zic vouă: tot celce face păcatul, rob este păcatului«. Că doară despre câți nu știm și nu citim că și-au prăpădit tot avutul pentru patima beției, a cărților de joc ori a femeilor? Iată așadar că spusele Scripturii se adevăresc întru toate! Celce vrea așadar să trăiască în adevărată libertate, să se scape de păcate și de patimi, prin sfânta taină a pocăinței.

Astfel stând lucrurile, să facem și noi asemenea oamenilor de pe vremea Mântuitorului. De câteori apărea adecă Isus în vreun oraș sau sat din Iudea, veneau oamenii să-i ceară tot de ceea ce aveau lipsă, iară despre Isus n'am citit nicăiri să nu le fi dat ceea ce au cerut. Cu atât mai ales ne va da deci nouă iertarea păcatelor.

Părintele Iuliu

Foia „UNIRII POPORULUI”

Un erou din 1848

Protopopul Ștefan Moldovan din Mediaș

(urmare)

de Dr. Coriolan Suciu

Organizator de gloate

Luptele intențindu-se, recrutările au continuat. La 30 Octomvrie venise la Mediaș, din încredințarea generalului feldmareșal Puchner, generalul Gedeon (comandant de divizie) cu 6000 soldați, așezându-i peste Târnava Mare, sub Dealul Villor pentru a pleca apoi de aici spre Târgu-Mureș, împotriva Ungurilor.

În ziua următoare (31 Octomvrie) s'au adunat și gărzile naționale românești din ținutul Mediașului, în număr aproximativ de 3000 oameni, sub comanda tribunului Gheorghe Porescu și a căpitanului Ackner, plecând apoi cu toții peste Deal spre Târgu-Mureș¹⁾.

În 3 Noemvrie s'a dat lupta dela Nirașteu (lângă Târgu-Mureș) între Ungurii „rebeli” și armata împărătească susținută și de gărzile românești. — Cei vre-o 20,000 Unguri au fost bătuți.

Incetând prin aceasta, pentru moment, primăjdia din partea Ungurilor și a Săcullor, Ște-

fan Moldovan, cu data de 3 Noemvrie 1848 a fost numit din partea Comitetului Național dela Sibiu de vice-prefect al Prefecturii Mediașului și a Sighișoarei și peste 32 sate din fostul comitat al Albei Superioare, încredințându-i-se și recrutarea în aceste două scaune²⁾.

La 8 Noemvrie, Comitetul Național Român i-a dat încredințarea să meargă la Târgu-Mureș, să înbărbăteze pe gardiștii Români din scaunul Mediașului, cari după căderea acestui oraș în mâinile „rebelilor”, au început să părăsească tabăra. — Totodată ar fi avut de înduplecat pe cei reînțorși la vetrele lor, să meargă din nou la tabără (lagăr).

El s'a și îngrijit să numească în toate comunele celor două scaune comisari pentru recrutare, cu plată de 1 floren la zi, din lada satului. — Se cerea, tot la 150 suflete, un recrut. — Comisarii dispuși de Ștefan Moldovan s'au și pus pe lucru, dar în unele comune au întâmpinat piedeci din partea deregătorilor sași, ba chiar și din partea unor preoți ortodocși³⁾.

S'a scris însă la Comitetul Național din Sibiu, pentru delăturarea acestor piedeci și astfel până la 25 Noemvrie recrutarea s'a terminat cu rezultate înbucurătoare. — Din 30 sate au eșit mai mulți recruți, decât se cerea. — În loc de 100 feciori s'au anunțat 180. — Mediașul a dat 31 Români.

¹⁾ Tot acolo, p. 98.

²⁾ Tot acolo, p. 99, 100.

La 10 Noemvrie, protopopul Moldovan, însoțit de 3 feciori — pentru pază —, a plecat la Târgu-Mureș.

Când a trecut prin capitala Săcullor, Ungurii îl înjurau de prin ferestrele caselor, ca pe un „olah tribunos” (tribun valach). A adunat pe cei vreo 300 inși, din scaunul Mediașului, cari mai rămăseseră în lagăr, s'a interesat de starea lor și de cauzele dezertării celorlalți. — Cauza dezertării era că, nimeni nu se îngrijea de ei; astfel încât nu aveau nici albituri, nici cel puțin pâine goală de mâncare, pe când Sașii primeau și provizii și și câte 15 creșterii la zi.

Generalul Gedeon abea a voit să-i plătească căraușia (16 floreni), deși Comitetul Național a dispus mergerea lui la Târgu-Mureș la cererea generalului.

La 13 Noemvrie s'a reînțors în pace la Mediaș și a raportat comitetului național, cerând și pentru Români arme, soldă și întreprinderi ca pentru Sași¹⁾.

Sosit acasă, îl așteptau alte ordine dela Comitetul Național. — Intre altele trebuia să ia dispoziții, ca 1400 gardiști români să iasă pe ziua de 19 Noemvrie, la Mihail, provăzându-i cu pâine și sare pe 3 zile, pentru a se alătura la armata lui Gedeon, care venea dela Târgu-Mureș. — Dar fiindcă tribunul au venit la el și i-au declarat că fără dânsul nu pleacă,

¹⁾ Tot acolo, p. 100.

Mari mișcări muncitorești în mai multe centre ale țării

La Ploești, mare grevă de muncitori — Cinci mii de ceteriști declară grevă la București — De ce se mișcă oamenii? — Ce face guvernul?

Săptămâna ce a trecut a fost furtunoasă pentru liniștea țării. Impinși de lipsuri și de sărăcie, dar mai mult de oameni iubitori de apă tulbură, muncitorii din mai multe centre ale țării s'au pus în grevă, încercând prin scandal și mânie să-și scoată drepturile lor. Ca întotdeauna în asemenea ocazii, muncitorii au părăsit lucrul din fabrici, încercând să pună chiar stăpânire asupra lor ori să le nimicească.

La Ploești, mare grevă cu tulburări.

Astfel muncitorii fabricii „Româno-Americană” din apropiere de Ploești, ieșind din ateliere, au început să sune cu sirenele fabricii, dând semnalul grevei. La aceste semnale toți muncitorii, dela celelalte fabrici, au părăsit lucrul. O parte din ei au plecat la fabrica „Româno-Americană”, iar altă parte au plecat în orașul Ploești. La fabrică răsculații au cuprins toate birourile, stricând scaunele, mesele și tot ce le venea în mână. Pagubele făcute sunt de câteva milioane de lei. Interesant este faptul, că ei nu s'au atins de tablourile (chipurile) M. Sale Regelui, cari au rămas nemiseate și neatrinse barem.

Jandarmii și armata au alergat la fața locului și au ajuns totemai în momentul când unii dintre răsculați cercuau să dea foc fabricii. Forțele militare, cu mare greu, au putut înconjura pe greviști. Dela fabrică au fost trimiși apoi câte 40 de inși odată în oraș. Vreo 250 de inși au fost arestați în timpul când se dedau la stricăciuni. Ajunși în oraș, muncitorii nu s'au dus acasă ei s'au adunat în număr de câteva mii și au pornit prin mijlocul Ploeștiului. Scopul lor era să elibereze cu forța pe cei arestați la poliție. Armata însă le-a ieșit înainte.

Răsculații au pus în fruntea lor pe nevestele și copiii celor arestați și așa în stri-

gătul și plânsul acestora înaintau spre rândurile de jandarmi. Jandarmii au tras o salvă de foc în aer, dar muncitorii au răspuns îndată cu împușcături, răzind pe un jandarm în picior. Dintre răsculați încă au fost răniți vreo câțiva inși. Ca să nu se verse prea mult sânge, autoritățile au adus pompele cu apă, cu ajutorul cărora i-au putut alunga. Cei arestați au fost lăsați liberi. Totuș muncitorii nu s'au liniștit decât noaptea târziu.

La București...

În aceeași zi — Miercuri 1 Februarie — s'au mișcat și muncitorii ceteriști dela București. Părăsind lucrul, ei s'au închis în curtea atelierelor și n'au lăsat să intre decât femeile, cari le aduceau de mâncare. Ceilalți muncitori și derbedei de pe stradă s'au adunat la poartă. În total răsculații erau peste cinci mii. Întrebați fiind despre necazurile și cererile lor, ei au spus, că nu stau de vorbă decât cu dl. ministru *Ed. Mirto*.

Dela un timp totuși au înțeles oamenii, că un ministru nu poate merge în mijlocul răsculaților și au trimis ei o delegație la ministerul comunicațiilor. Aceștia au fost primiți bine de dl. ministru Mirto, și le-a spus, că cererile cari se pot se vor aproba îndată, iar celelalte le va studia. După cererea lor, armata n'a intrat în curtea unde era adunarea, iar muncitorii, auzind de hotărîrea dlui ministru, s'au împrăștiat în liniște, fără să se întâmple răni.

În alte centre ale țării...

În aceeași zi muncitorii ceteriști din Galați, Iași, Broșteni ș. a. centre cu fabrici ori cu ateliere c. f. r., au încetat lucrul și s'au făcut părtași cu răsculații dela București. Ei au trimis plânsori la București și când au aflat, că cei din București și Ploești au început lucrul, au făcut și ei asemenea. Când seriem aceste rânduri, e liniște prin toate părțile, vă-

zându-și fiecare om de treaba lui. De bună seamă, că așteaptă însă ca guvernul să le ușureze traiul, împlinindu-le cererile ce le-au înaintat.

De ce se mișcă oamenii?

Muncitorii cer: Schimbarea orelor de lucru, plătirea lor chiar și în timpul când n'ar avea de lucru în fabrică, mărirea lefii cu 40 la sută, ștergerea impozitului global socotit după leafă și altele mai mărunte.

Guvernul a și aprobat unele din aceste măsuri. Unele — cum e a doua și a treia — sunt cu totul contrare vremilor de acum, când statul e lipsit și face noi reduceri la lefurile funcționarilor. Unii conducători de ai răsculaților au zis, — că le pare rău, că greva s'a terminat așa de curând — și de aceea guvernul bănuiește, că greva se datorește oamenilor răi și și cu mințile stricate de dorul comunismului. Ca să ne scape odată de aceștia, a adus imediat o lege prin care se declară stare de asediu în orașele cu tulburări. Asta înseamnă că armata te judecă și că acum este și pedeapsa cu moarte. Deocamdată starea de asediu este numai în orașele: București, Ploiești, Chișinău, Iași, Galați și Timișoara, precum și în regiunile cu multe fabrici din jud. Prahova.

Câți deputați au țările

Nu toate țările au același număr de deputați. În tot locul însă numărul deputaților e împărțit după numărul locuitorilor. Astfel în Italia se vine un deputat la 105 mii de locuitori, iar în Norvegia numai la 17 mii de locuitori se vine un deputat. În Anglia 69 mii de locuitori au un deputat, în Olanda 74 mii de locuitori au un deputat, iar în Portugalia 70 mii de locuitori au un deputat. Turcia și Cehoslovacia au câte un deputat la 46 mii de locuitori. Belgia are un deputat la 42 mii de locuitori, Danemarca are un deputat la 22 mii de locuitori și Bulgaria are un deputat la 25 mii de locuitori. La noi, în România se vine un deputat cam la 40 mii de suflete.

nu voiesc să pățească ca la Târgu-Mureș — să nu se îngrijească nimeni de ei, protopopul a trebuit să se pună în fruntea celor 1400 feciori, pe cari i-a condus până la Blaj.

Din Blaj Ștefan Moldovan s'a reîntors la Mediaș, fiind sârbătoarea Sfinților Arhangheli, iar pe gardiști i-a încredințat tribunului Ioan Maior, care urma să-i conducă până la Mihai și să-i predea tribunului Porescu și căpitanului Ackner.

Lucrul așa s'a și întâmplat, dar după ce Români au cuprins Aiudul, acești gardiști, în 21 Noembrie, au fost trimiși acasă¹⁾.

Comitetul Național nu conținea cu trimiterea de instrucțiuni privitor la atribuțiunile tribunilor militari, privitor la conscriere, înarmare, jurământ (model cel de pe Câmpul Libertății), denumirea unităților militare, ferire de beție, de jaf, de ardere de păduri etc.

Ștefan Moldovan a organizat garda din Mediaș conform acestor instrucțiuni primite.

Însă oprirea dela „claca lui Dumnezeu” a infuriat pe unii într'atât, încât au sărit la protopopul să-l omoare. — Ștefan Moldovan s'a închis în casa căpitanului Achim Bunea, până ce căpitanii au împrăștiat poporul.

Sfârșitul lunei Noembrie a trecut cu facerea asentărilor²⁾.

Ștefan Moldovan a primit apoi încredin-

țare să meargă de comisar al Comitetului Național din Sibiu, în cele 13 sate din apropierea Ibașfalăului, pentru a afla câți Români și câți Sași să află în ele și să se împotrivescă încercărilor preotului Ștefan Ludwig Roth din Moșna, care voia ca pe Românii eliberați de sub Unguri, prin desființarea fostului comitat (județ) al Albei de Sus, să-i supună jugului săsesc³⁾.

Comisar la Cetatea de Baltă

La 23 Noembrie, Ștefan Moldovan a primit dela Comitetul Național un avis oficios, prin care a fost denumit de către Comandantul General (la 17 Noembrie) de reprezentat din partea Românilor (adlatus) pe lângă administratorul militar, căpitanul în pensie Carol Comendo, la județul Cetatea de Baltă. — Din partea Sașilor fusese numit în același post și cu aceleași atribuțiuni preotul Ștefan Ludwig Roth²⁾.

La început Ștefan Moldovan s'a înspăimântat de acest oficiu greu și a rugat Comitetul Național să treacă păharul acesta dela el. — Dar Comitetul Național a pus chestiunea pe ascuțiș și i-a impus să primească funcțiunea aceea pentru „a reprezenta națiunea română cu demnitate și de a-i apăra drepturile și interesele cu bărbăție³⁾).

Fiind prefectura din Dicioșmărtin prădată de rebeli, reședința provizorie și-au stabilit-o la Cetatea de Baltă.

În mintea și inima tânărului protopop vor fi reînviat vremile de mărire, când în secolul al XV-lea și al XVI-lea voievozii români — un Ștefan cel Mare, un Petru Rareș — stăpâneau prin pârcașii lor această cetate. — Stăpânirea românească intreruptă vre-o trei veacuri, acum începea, cel puțin în parte, să renască.

Punând de vice-prefect în locul său, peste garda națională din Mediaș, pe Niculae Medieșan, iar afacerile parohiale și protopopești încredințându-le popii Ioan cel Bătrân din Șomoștelnic, care se afla la dânsul, și îngrijindu-se ca pe acesta în caz de nevoie să-l ajute și preotul Ambrosiu Blăjan din Proștea-Mare, la 25 Noembrie a plecat, împreună cu căpitanul Comendo, să-și ocupe noul post la Cetatea de Baltă.

Ca preot s'a despărțit cu greu de biserică și de poporul credincios, iar ca tată de familie, și mai greu de soția care rămânea în altă stare și de cei 4 copii mici ai săi¹⁾.

Ajuns la Cetatea de Baltă împreună cu preotul Roth, s'au așezat în Curtea Bethleniană.

În 26 Noembrie s'au constituit în noua diregătorie și au adus la cunoștința tuturor prin o circulară, că sunt încredințați cu administrarea Comitetului, și totodată vesteau cele ce au de

¹⁾ Tot acolo, p. 114.

²⁾ Tot acolo, p. 115.

¹⁾ Tot acolo.

²⁾ Tot acolo, p. 129.

³⁾ Transilvania p. 1876, p. 54.

¹⁾ Transilvania pe 1875, p. 130.

Noutăți politice din țară și străinătate

Guvernul Valda în fața parlamentului.

Marți, în 31 Ianuarie, când parlamentul s'a deschis din nou, după lunga vacanță de sărbători, el s'a aflat în fața unui nou guvern.

Un guvern nou, când se înfățișează pentru întâia oară parlamentului, obicnuște să-și cetească programul său de cărmuire.

Guvernul Valda însă, socotindu-se urmaș al guvernului Maniu, a crezut că nu mai e de lipsă să vină cu cetirea programului.

Reprezentanții partidelor politice, neavând prilejul să discute programul guvernului, au ținut vorbiri și au făcut întrebare despre pricina căderii guvernului Maniu.

Dnii Goga și Duca au voit să-l prindă pe d. Valda cu întrebarea, cum de Dsa socoate că poate să cărmuiască între împrejurări în cari dnii Maniu și Mihalache au crezut că nu pot, socotindu-se cu mâinile legate.

D. Dr. Lupu, care ceruse ședință secretă, fără să se aprobe însă, a atacat într-o vorbire lungă și înflăcărată felul schimbării guvernului în România, apoi, preamărind pe d. Maniu, s'a ridicat împotriva puterilor ascunse cari mijesc în jurul Tronului.

A răspuns tuturor d. prim-ministru Valda.

Dsa a arătat că cecece s'a întâmplat între d. Maniu și d-sa e afacere lăuntrică a partidului național-țărănesc, (un fel de ceartă în familie), în care n'are nimeni dreptul să se amestece. Amintind de povestea nevastei pe care o bătea bărbatul ei și care vecinului, care a sărit să o apere, i-a răspuns: Ce treabă ai d-ta să te amesteci, dacă eu sunt bătută; d.

Valda a spus: „Deci vă răspund și eu, domnilor, ce vă pasă dv. dacă lui Iuliu Maniu îi place odată să fie bătut de mine și mie după aceea îmi place să fiu bătut de el. — D-lor deputați, noi ne batem de 42 de ani, dar din această bătaie a rezultat totdeauna, până la sfârșitul vremurilor, o solidaritate de pe urma căreia a profitat cauza neamului românesc de dincolo de munți și s'au născut posibilitățile de a conduce un partid mare și puternic dincoace de munți“.

În felul acesta d. Valda s'a strecurat cu istețime printre cursele întinse de contrarii d-sale și ai guvernului.

Tot în ziua deschiderii parlamentului a avut loc la cameră o consfătuire a deputaților și senatorilor guvernului.

Cu acest prilej d. Mihalache a făcut o declarație și un îndemn. Declarația a fost: „Pun la dispoziția guvernului modestul dar întregul meu sprijin“. Iar îndemnul: „Vă rog să faceți și dv. tot așa“.

Iar d. Valda a spus între altele că, guvernul a venit la putere pe cale constituțională, având încrederea M. S. Regelui și încrederea majorității parlamentarilor, cari reprezintă la rândul lor voința națională.

D-sa a adaus: „Voi căuta să facem dreptate. Să alinăm durerile și să alinăm suferințele. Voi veni cu măsuri ca să dăm posibilitate oricărui cetățean de a găsi dreptatea“.

S'a trimis apoi o telegramă de felicitare dlui Maniu, care în 8 Ianuarie a împlinit 60 de ani.

Asupra încăerării și țișăniilor cari au avut

făcut. — Au înștiințat apoi administrațiunile din Blaj, Mediaș și Sighișoara despre începerea activității lor.

La 27 Noemvrie împreună cu Popa Roth s'au dus la Diciosânmărtin, unde au dispus repararea localurilor și au adus cu ei sigiliul județului.

În 4 Decemvrie s'a ținut la Cetatea de Baltă, adunarea municipală a comitetului Cetății de Baltă, în prezența comisariului Ioan Bran, exmis de Comitetul Național dela Sibiu.

Slujba lor n'a fost ușurată. — Trebuiau să înlocuiască pe funcționarii unguri și săcui cari tracuseră de partea partidei lui Kossuth.

Mai mulți dintre funcționari au fost recrutați dintre foștii teologi dela Blaj. — La organizarea județului, partea cea mai grea a căzut asupra protopopului Ștefan Moldovan, de aceia — ne spune el însuși în ziarul vieții sale, că nici când nu s'a culcat înainte de miezul nopții, iar la 4 dimineața era în picioare 1).

O grijă de căpetenie a lui Ștefan Moldovan a fos organizarea prefecturii Mediașului, delimitarea sferei de influență a diferiților prefecți de legiuni (Axente, Vas, Moldovan, Armat Eliseu).

În 20 Decemvrie a fost trimis din partea Comitetului Național dela Sibiu, pentru restabilirea ordinii în localitățile arse de revoluționari pe Mureș și la și la Sânmiclăuș. — La

Grind fusese prădată biblioteca comitelui Samuil Kemény. — Ștefan Moldovan la ordinul lui T. Cipariu, sosind la fața locului, a făcut conscrierea celor prădați și a oprit continuarea jafurilor. — El văzuse cu durere cum multe cărți au fost arse, iar despre altele i s'a spus că au fost aruncate pe apa Arieșului, crezând țărani că sunt contracte de datorii 1).

La 25 Decemvrie s'a reîntors la Ghiriș, la părinții săi, iar de aici a trecut la Turda. — Turda fierbea. — Ungurii Conduși de generalul Bem, intraseră în Cluj, bătând trupele împărătești. — N'a scăpat decât datorită luțelii cailor. — La Ghiriș a luat cu sine pe mama sa. Tatăl său (Nestor) însă n'a voit să plece. Rămânerea i-a fost fatală, căci în 5 August a însă fost omorât la Ghiriș, în mijlocul drumului, de niște insurgenți unguri, cari se retrăgeau după înfrângerea dela Sighișoara. — Acest act barbar l-au săvârșit ungurii fiind instigați de un alt ungur din Ghiriș, care l-a întrebarea lor că cine este acest preot cu barbă, le-a spus: „Acesta e omul care se roagă la Dumnezeu să nu învingă ungurii“. Bătrânul Nestor Moldovan, după ce fusese maltratată de Unguri, a fost transportat la fată-sa, unde peste 2 zile (la 7 August) a și murit 2).

(Urmează).

loc în ziua următoare la cameră între deputații cuziști și lupiști, nu ne oprim, căci acestea nu sunt lucruri vrednice de deputații oameni cu carte, plătiți din banii scumpul țării.

Tulburări muncitorești și studențești.

În altă parte a gazetei noastre se vorbește mai pe larg despre tulburările făcute de muncitorii dela rafinările de petrol din Ploiești, despre greva muncitorilor cefești dela atelierelor din București, Iași și Galați, și despre manifestațiile studenților în drept dela universitatea din Capitală.

Guvernul s'a convins, că mai ales o parte din muncitorime se lasă împinsă la grevă și neorândueli, nu numai de năcazurile traiului, ci și de oameni de ai comuniștilor, cari ar voi să vază România căzută în ghiarale revoluției.

Din această pricină și din cauza că s'a dat de urma unor șpioni la postă, plătiți de bolșevici, și de unele comploturi (planuri nelegiuite) cu țința de a răpune pe fruntașii țării, guvernul a socotit că ordinea în stat și siguranța vieții și averii cetățenilor trebuie să o apere cu ori și ce preț.

Legea stării de asediu.

În vederea scopului amintit mai sus, guvernul a adus vineri (3 Febr.) în fața parlamentului un proiect de lege — dintr'un singur articol —, prin care să se dea drept guvernului ca în decurs de 6 luni să poată aplica starea de asediu acolo unde va fi de lipsă.

Aproape toate partidele au recunoscut îndreptățirea aducerii legii stării de asediu, pentruca guvernul să aibă puțința de a curma tulburările ce s'ar mai naște, ori mai bine zis, de a face să nu se mai poată produce. Noua lege a fost votată la cameră cu 202 voturi contra 43 (liberalii dușiți s'au abținut), iar la senat cu 111 contra 1 (Manoilescu).

Sâmbătă — în 4 Februarie — noua lege sancționată de M. S. Regele, a și fost publicată în Monitorul Oficial. Tot sâmbătă, într'un consiliu de miniștri s'a hotărât, că starea de asediu se va introduce deocamdată în orașele București, Ploiești, Iași, Galați, Cernăuți și Timișoara, precum și în regiunile industriale din județul Prahova.

D. prim-ministru, cu prilejul votării legii a spus că are încrederea, că prin aceasta se face o faptă bună. A adaus apoi: „Nouă nu este hărăzit să veghem ca aceasta lege să nu fie un mijloc de abuz, ci această lege să contribuie la pacificarea (impăciuirea) sufletelor la asigurarea liniștei în țară și la susținerea ordinii, pentruca și generațiile viitoare să se poată bucura de jertfele tuturor mucenicilor cari s'au jertfit pentru înființarea României Mari — să se poată bucura într'o țară liberă, fericită, bogată și de ordine“.

Din parte-ne socotim, că țara în caz de primejdie trebuie să se împace cu stîrbirea libertăților cetățenești, deoarece mântuirea țării e cea dintâi lege din lume și cărmuitorii țării aceasta trebuie să o aibă înaltea ochilor, înainte de toate.

Iarăși alegeri în Germania

Se crede că președintele Hindenburg nedându-și învoirea să se disolve parlamentul atunci când i-a cerut-o cancelarul Von Schöcher, ar voi să ferească țara de noi alegeri.

Iată însă, că noul cancelar Adolf Hitler neputând să atragă întru sprijinirea guvernului său și pe deputații partidului centrului pe bavarezi, și astfel neavând majoritatea în parlament, s'a văzut silit să ceară și el darea.

1) Tot acolo, p. 136.

2) Pag. 150.

3) Pag. 150.

Hindenburg i-a și dat-o și astfel la 5 Martie în Germania vor avea loc noi alegeri. De data aceasta Hitler socoate, că împreună cu nașionalii germani — cu cari a alcătuit și guvernul — va isbuti să-și câștige un număr așa de mare de deputați, încât să nu poată fi răsturnat în Reichstag (parlament) de socialisti și comuniști.

Lupta va fi foarte înverșunată și Hitler ține să strângă șurubul, mai ales în ce privește pe comuniști.

Contrabanda de arme dela Hirtenberg.

Am fost scris în Nr. 3 din 22 Ianuarie al Unirii Poporului despre încercările de înarmare ale Ungariei.

Strecurarea pe furiș (contrabandă) a armelor trimise de Italia, peste Austria, Ungariei, a fost descoperită. Și fiindcă tratatele de pace nu îngăduie înarmarea țărilor învinse în marele războiu, s'a cerut socoteală pentru armele trimise, atât dela Budapesta, cât și dela Viena și Roma.

Socoteala a cerut-o pe cale diplomatică mai întâi Franța și Anglia. Răspunsul primit însă a fost în doi peri.

Acum urmează să ceară socoteală și Mica Înțelegere (România, Cehoslovacia și Jugoslavia) și anume, prin Liga Națiunilor.

Nu credem să se ajungă la ceva, fiindcă e mestecată și Italia, care e mare putere, și față de această mare putere, Mica Înțelegere nu se poate aștepta să i se facă multă dreptate.

Se mișcă și Irlanda.

Insula cea verde, cum i se mai zice Irlandei, n'a fost nici când bucuroasă de stăpânirea englezească. Lupte crâncene s'au dat între Irlandezii catolici și Englezii anglicani (reformați).

După marele războiu Irlanda, prin o lege votată de parlamentul din Londra, (în 1921) pe când era prim-ministru Lloyd George, și-a câștigat autonomia, devenind republică. Legăturile cu Anglia însă tot nu erau de tot rupte. Unii dintre conducătorii politici ai Irlandei, voesc însă desfacere deplină de Anglia.

În fruntea acestora se află *De Valera*, fiul unui maestru de muzică spaniol, mutat în Anglia.

De Valera s'a pus în fruntea luptei pentru neatârănarea deplină a Irlandezilor. În cursul luptei sale a fost de mai multe ori închis, ba chiar și judecat la moarte.

Iată însă că în alegerile făcute de curând în Irlanda, partidul lui, care a avut în program ștergerea jurământului de credință către Anglia și neatârănarea financiară, a leșit biruitor.

Vom vedea dacă după aceasta Irlanda se va lua la hartă din nou cu stăpâna mărilor, pentruca să rupă și ultimele fire cari o legau de țara mamă.

Puțul a prins aripi și vrea să zboare din cuib. Numai de-ar fi în stare să-și câștige singur hrana, deoarece legăturile economice și financiare ale Irlandei cu Anglia sunt așa de strânse, încât nu se pot rupe cu una cu două.

Că ce se va alege — cine va trăi, va vedea.

Dr. Coriolan Suciu

O capră scapă pe un om de sechestr

Intr'un sat din Austria, un om nu-și plătește datoria și judecătoria a hotărât să-i vândă la licitație singura capră pe care o avea. Mergând portărelul la om să-i vândă capra la licitație, într'o clipă de neatenție a portărelului capra a mâncat hârtia pe care era scrisă hotărârea de licitație. Astfel licitația nu s'a mai putut ținea și omul a scăpat fără să-i iasă capra.

Daruri pentru biserica „sf. Uniri” dela Cib

Cunoscutul ctitor și binefăcător al bisericii sale ortodoxe și al culturii naționale bătrânul *Paștiu Pășcu* din Almașul-Mare-Brădeț, insufletit de frumoasele daruri publicate în această foaie No. 42, 1932, între care figurau și donațiile ficei sale Maria și a nepoților săi Ionel și Elena, a binevoit a se alătura la șirul lung al donatorilor și binefăcătorilor noștri, procurându-ne două frumoase și scumpe icoane: Domnul Isus rugându-se în grădina Ghetsimani și P. C. Fecioară Maria după icoanele lui Murillo.

Tot cu asemeni două icoane mari: Botezul Domnului și Isus Hristos și Sf. Treime ne-a înzestrat noul locaș dumnezeesc și ginerele *Dsale, Petru Bunea*.

Fie darurile aceste bine primite și scrise a cer, de Părintele luminilor!

Călduroasele noastre mulțumite și pe această cale!

Sabin Olea, preot local

Intoarcerea predicatorului milenist dela poalele muntelui Vlădeasa

În parohia Dretea încă de prin 1900 și până prin 1918 s'au încuibat 2 secte: *Bapțiștii* și *Mileniștii* (studenții în biblie), și de atunci încoace până prin anul trecut 1932 s'au sporit mereu ridicându-se la un număr de 40 suflete rătăcite.

Însă cu ziua de 7 Aprilie 1932, cu decizia Preaveneratului Consistor de Cluj Gherla, am fost numit în Dretea cooperator al On. Ioan Sebeni. Poședând acest drept, am avut ocazia de a servi la biserica de acolo, luând mereu contact cu diferiți sectari, combătându-i dela rătăcirea în care au apucat și în care scapătă tot mai mulți. După câțva timp de muncă fără preget, o parte din ei a și trecut din nou la biserica strămoșească, printre cari și conducătorul (predicatorul) sectei mileniste Coldea Mihai. Aceasta convertire a decurs în felul următor:

În ziua de 24 Decembrie 1932 l-am petrecut la cele veșnice pe fruntașul Cobârzan Onuț

din Dretea la a cărui prohod au luat parte foarte mulți sectari din loc și din satele vecine.

După terminarea prohodului am arătat credincioșilor printre altele și rătăcirile sectarilor din loc cu dovezi bine întemeiate și tari. Aceasta combatere am ținut să o continu și la masa comună ce s'a dat la locuința rămășițelor mortului, după terminarea feștaniei, de oarece și aicea printre alți sectari a luat parte și predicatorul milenist mai sus amintit, fiind rudă de a răposatului.

După terminarea vorbirii ce am ținut, a cerut voie de a vorbi predicatorul milenistilor care a recunoscut, că argumentele mele sunt bine dovedite, cu pilde din sf. Scriptură.

În urma acestor discuții, a venit acest predicator milenist la mine acasă, unde zile și nopți întregi am petrecut pe această temă, dânsul arătând crezul pe care se menține în secta sa, iar eu luând de ajutor sf. Script. sf. tradiție și revista „Poziții”, eu care am arătat că biserica rom.-unită este adevărata biserică a lui Hristos, iar crezul lui este o rătăcire din cele mai periculoase și contrare bisericii și statului.

Depunându-mi toată sânguința, cu multe mijloace și prin mari greutăți, am reușit să-l conving, că secta care o conduce dânsul este întemeiată pe stâncă minciunei și este edificată pe năsip nu pe stâncă, dupăcum este biserica strămoșească gr.-cat. Tot odată cu aceasta a consimțit la propunerea mea de a face o mărturisire generală de păcate, împărțându-se tot odată cu sf. trup și sânge al Domnului nostru Isus Hristos, după care va face și sfințirea casei prin obișnuita feștanie.

După lungi stăruințe munca mea a fost încununată de succes în ziua de 8 Ianuarie a. c. Dumineca l-a după Botezul Domnului, când noul convertit a fost condus de mine la sf. biserică, unde pela sfârșitul sf. liturghii, celebrate cu prescurile aduse de soția acestuia și care le-a predat crâșnicului cu ochii scăldați în lacrimi de bucurie că sa văzut din nou în fața sf. altar împreună cu soțul său.

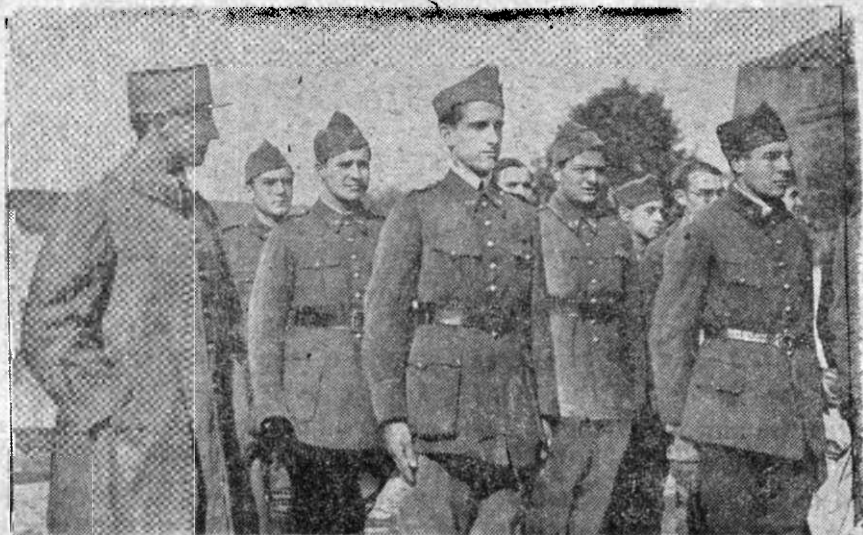
După terminarea sfintei liturghii s'a făcut feștanie în casa noului convertit, după care s'a dat o masă comună, unde au luat parte mai mulți credincioșii din loc, împreună cu frații convertitului, cari s'au înfățișat împreună cu mama lor văduvă, de 80 ani, care nu se putea opri din plâns de bucurie, că vede pe fiul său cel rătăcit, întors în brațele bisericii sale strămoșești.

Apoi a declarat tot aci în public, sub jurământ, următoarele:

„On. Părinte și cinstiți conmeseni! Declar în fața lui Dumnezeu și mai pe urmă în fața D-tre, că de azi înainte voi fi cel mai credin-

Franța și viitorul războiu

Se tot vorbește că țările din Europa nu vor duce-o mult în pace, și că dacă nu azi, mâine, și dacă nu mâine, poimâne ne vom trezi cu un război mare în fața noastră. Sora noastră mai mare, Franța nu rămâne cu mâinile în sân. Ea se pregătește într'una. Chiar și pe elevi îi pregătește pentru viitorul războiu, ca nu cumva s'o găsească Germania într'o bună zi nepregătită. De aceea Francezii dau instrucție militară elevilor mai mari, în formă de cercetași nu e vorbă, dar având disciplina militară în regulă. Chipul nostru ne înfățișează câțiva elevi francezi îmbrăcați militarmente.

cios fiu al bisericii părinților mei, care este biserica română-unită și la care am fost convertit, prin multe și grele încercări, de către On. Șarca Victor preot cooperator în loc și care este aci de față cu noi, promițându-i încă odată și aci în fața D-tre, că voi lupta din răspuțeri la desființarea sectei mileniste, cerând la nevoie și ajutorul On. preot, și încă cu înzecat zel față de acel cu care am luptat la înființarea ei. „Așa să-mi ajute Dumnezeu“.

Victor Șarca, preot

Mare și nămaipomenit jaf de oi!

Ca în timpurile vechilor haiduci! Ba mai altfel! — Și nu în altă țară, ori parte de lume — ci în vestita comună Cib j. Alba.

Din vara trecută și până la anul nou se numără 80 de capete de oi furate de-o bandă tainică din comună. Și nu numai din câmp, ci și din staul de acasă, ba chiar și din grajd ca dela locuitorii, Petru Perța I. Mihai, căruia din 10 oi i-au luat pe cea mai bună și după ce au belit-o, pielea i-au pus-o înapoi în grajd! Curată batjocură! Tot astfel dela Nicolae Ispas.

Dar ce-a stârnit mai mare valvă, este faptul nămaipomenit! petrecut în noaptea de 7 spre 8 l. c. și anume: individul Ștefan Novăcean zis „Cosma“, de naștere din Zlatna, căsătorit în Cib, fiind păcurar (păstor de oi) cunoaște bine marfa bună și tocmai pentru acest fapt s'a învârtit cum a știut el și în pomenita noapte de Sf. Ioan Botezătorul, și-a ales el nu mai puțin de 17 oi, din cele 25 ce le avea economul Ion Irimie, din Zlatna-Văltori și în puterea nopții, le-a trecut prin Zlatna-oraș, cum numai el s'a chibzuit, apoi peste dealuri și păduri, până la Cib, la gazda lui cea bună Gheorghe Perța.

Grevă la bursa din Paris

Bursa este un oficiu unde se vând și se cumpără hârtii de valoare, acții de ale băncilor, bani străini, bucate și alte mărfuri în mare. Bursă are fiecare stat. La bursa din Paris funcționarii au făcut grevă, și astfel nu au mai publicat prețurile zilei. Cauza este fiindcă Corpurile Legiuitoare franceze au adus o lege prin care se desființează vinderea și cumpărarea anumitor hârtii de valoare, din cari funcționarii se alegeau cu anumit câștig. Chipul nostru ne arată trei funcționari greviști dela bursa din Paris, cari lipesc pe un stâlp dela bursă un placat, prin care aduc la cunoștința lumii pretenșiunile lor.

Grăție dibăciei și tacticii de dedectiv american, zic asta pentru că nici un furt n'a rămas nedescoperit în regiune, dlui șef de post I. D. din Zlatna, hoțul oilor a fost prins foarte curând. Luni în 9, l-au purtat jandarmii pe hoț și gazdă prin comună cu cele 17 ei și-i făceau să strige la toate porțile: „Cine face ca noi, ca noi să pățească“ și-ți era mai mare dragul să-i privești cum bărdieau oile de bine — ca vara la stână, — acum în fărșangul lui Crăciun..!

Tot satul striga după ei, copiii fluerau, câinii lătrau ca după o haită de lupi, tot satul era într-o fierbere de nedescris, ca odinioară în răsmeriți!!

După ce a știut tot natul în comună despre isprava lor, i-a dus la Zlatna cu oile, ca să-i arate și acolo la toată lumea fără bani!

De aici apoi îi vor pofti din post în post până la închisoarea cea mare din Alba Iulia.

Să dea Dumnezeu ca prin aceștia să se descopere și cele 80 capete de oi, dispărute din comună în comună în jumătatea a două a anului trecut!

Inceputul e bun și Dumnezeu Sfântul încă-i bun, va descoperi pe hoții și tâiharii cari jefuiesc cu nemiluita, un sat întreg!

Coresp.

Din Acâș

În comuna Acâș jud. Sălaj, s'a înființat la 24 Ian. 1929 „Societatea Tinerimii Române“, care la 13 Martie 1932, s'a transformat în „Liga Culturală“ Secția Acâș, sub conducerea inv. dir. Andreiu Sabău. Această societate în fiecare an aranjează manifestații culturale, ce constau din piese teatrale pe înțelesul poporului și coruri.

E ceva tradițional, ca în seara a doua de Crăciun românii din comună și jur să-și petreacă ascultând cuvintele și cântecele românești din gura acelor tineri cari, mai înainte cu câțiva ani, nu știau decât să gângăvească câteva cuvinte în limba dulce și armonioasă, în limba românească.

Îți saltă inima de bucurie, când în serile de probe de cor și teatru, flăcăii români vin cântând spre școală, marșuri pe 2—3 voci. E ceva încântător să-ți vezi rodul muncii și primești noi îmbolduri la muncă pentru cultura neamului.

În seara a doua de Crăciun societatea a predat comedia în 4 acte „Păcală argat“ în localul școlii primare cu un succes moral și material peste așteptări. Au excelat următorii flăcăi și fete: Ileana Crăciun în rolul Saftei; Ioan Filip în rolul lui Păcală; George Filip în rolul lui Marin; Gavril Bolog în rolul lui Ion ibovnicul. De asemenea s'au distins Ileana Pop în rolul Leancăi și Iuliana Miclea în rolul vrăjitoarei baba Chiva. Publicul era într'un număr atât de mare, încât o bună parte n'au putut intra în sala de teatru. Buna dispoziție și râsul publicului, stârnit de rolanți de multe-ori oprea acțiunea de scenă.

Un membru al Ligii

Vindecarea pânticării

Pânticăria este o boală care te mână des în jos, așa că trebuie să ieși într'una afară. Aceasta boală se poate vindeca foarte ușor cu pieliță de pe miezul nucilor. Când nucile sunt coapte, se desface pielița de pe miezul lor și se pune pe o hârtie să se usce. Pielița uscată se fierbe în apă sau în două trei pănărele de rachiu, până se face o zeamă roșie. Apoi se lasă să se răcească. Zeama e amară ca fierea și cel bolnav, dacă bea din această zeamă, se vindecă de bună seamă.

Frânturi din viață

Indeplinirea datoriei

Să ne ducem cu gândul în vremurile de acum șaptesprezece ani. Grele or fi zilele de-azi, dar nu se pot compara cu amarul clipei de-atunci. Crâncenul războiu sfârșitea cele mai alese, iar noi sângeram sub steaguri străine și pentru credințe cari nu erau ale noastre.

Intr'o baracă scundă, pe frontul italian, vreo câțiva soldați tunari se foloseau de-un moment de răgaz, spre a-și mai odihni truditul trupuri. Vorbă era puțină. Fiecare avea câte-o povară pe suflet, care-l adâncea în gânduri duse departe. Unul își lăsase acasă copii mici un altul mamă necăjită, un al treilea nevastă fără sprijin. Uitând de moartea care-i amenința la fiecare pas, purtau în inimă grija celor dragi.

Deodată un sergent întră grabnic în baracă:

— Mă băieți, zise el repede, trebuie să meargă unul, acum îndată, cu un raport la comandantul regimentului. Va fi obositor și primejdios, dar cată să ne facem datoria.

Se sculară toți în picioare, dar nu se urni nici unul la glasul datoriei. Fiecare căuta să se facă cât mai mic, spre a nu fi băgat în seamă.

— Nu vrea nimenea? se adresă sergentul a doua oară, cu un ton plin de muștrare. Va trebui în cazul acesta să aleg eu.

— Mă duc eu Domnule sergent, se auzi atunci un glas domol, și unul dintre soldați, cu față de copilăndru, păși înainte.

— Tu băiatule?... Dar parcă ești mai, tânăr și mai plăpând decât toți. Însă dacă vrei, n'am nimic de zis. Cum te cheamă?

— Victor Nedelcu, să trăiești!

Și Victor Nedelcu plecă împreună cu sergentul. Se îndreptară spre poziția unde se afla comandantul de companie. Dar nu făcură cincizeci de pași și o șuerătură puternică, urmată de o bubuitură drăcească, le luă auzul. Ca fulgerul se lăsară la pământ. Când s'au ridicat, din baracă n'au mai găsit decât fândări amestecate cu pământ, cu sânge și oase sfărțate.

Victor Nedelcu căzu înghenunchi și tremurând, îndreptă spre cer o rugă smerită, pentru sufletul camarazilor săi, sfârșitați de ghiuleaua nemiloasă.

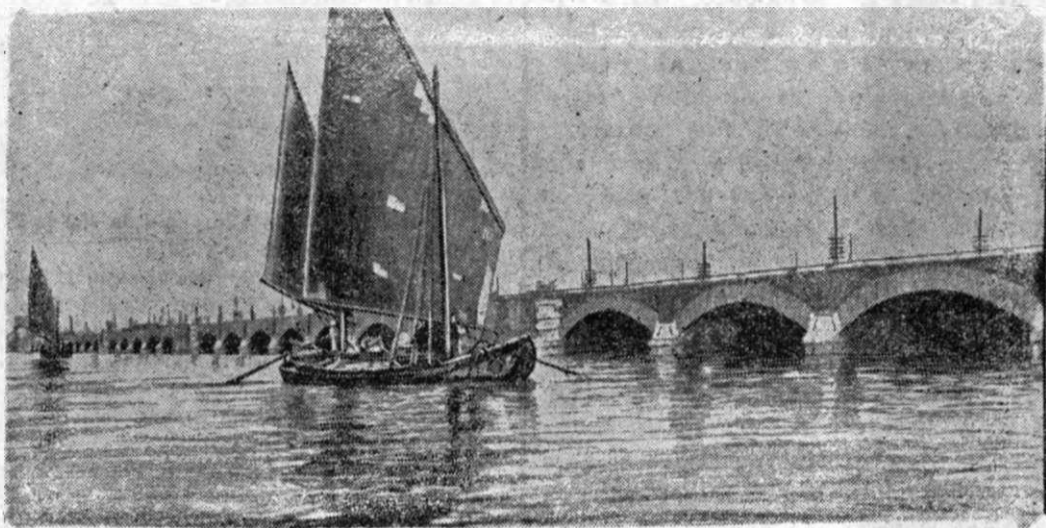
Nacu

Imbogățit peste noapte. Mihai Ceama din comuna Vidra, jud. Turda, era un sătean nevoiaș, cu o casă de copii. Iată însă că într-o noapte îi vine vestea că a murit fratele său din America și i-a lăsat o moștenire de cincisute de mii.

Se va scumpli grăul. Parcă toate merg pe dos în lumea asta: când n'ai ceva atunci și-se cere mai mult. La Constanța au venit să încarce grău 17 vapoare. Și într-o săptămână au sosit în port abia 5 vagoane de grău. Iar la Galați și Braila așteaptă să fie încărcate peste 40 de vapoare. Și grău nu-lar cel care este se va scumpli.

Cum strigă Nemții împotriva guvernului. La noi când se fac întruniri politice împotriva guvernului, se strigă pe ulițe, se trag în vânt sau chiar în oameni focuri de armă și mai la urmă lucrurile se sfârșesc cu vin, chef și bătăte. Nici nu ne gândim că s'ar putea face și altfel. Și se poate. Nemții din

Cel mai lung pod al lumii

În luna Aprilie se va face sfeștania celui mai mare pod din lume, care s'a zldit anii trecuți între orașele Veneția și Mestre din Italia. Veneția este un oraș zldit pe stâlpi în mare, este singurul oraș din lume fără prav și fără automobile și trăsuri, în locul cărora oamenii umblă cu luntrile numite gondole și cu mici vapoare numite vaporino. Fiind Veneția înconjurată din toate părțile cu apă, trenurile sosesc în oraș pe niște poduri mari, cum e și acesta. În fața podului vedem o gondolă cu pânze, ca să o mâne vântul mai ușor.

Viena, sunt nemulțumiți de guvernății lor pentru că a mărit dările. Și oamenii nu se bat pentru asta, nu se împușcă. Dar fac și ei ceva ca să-și arate nemulțumirea. Inceputul l-au făcut șoferii (cei care conduc automobilele). Anume, ei au venit toți cu mașinile în piețele Vienei și le-au lăsat acolo, pusti. Tramvaele au trebuit să se oprească, oamenii și carele nu puteau să umble și guvernul a avut de lucru până l-a căutat pe șoferi să-și iee mașinile și să-și vadă de drum. Acum mai nou s'a întâmplat alta, și mai și. Fiindcă guvernul a pus taxe pe lapte, proprietarii de vaci au hotărât să facă și ei ceva împotriva lui. Astfel au adunat toate vacile din Viena, (4600 de vaci) și au pornit cu ciurda asta la parlament. Vacile însă sunt animale bune și n'au răsturnat guvernul.

Haite de lupi în Dobrogea. Deși nu e atât de grea iarna ca anul trecut, dar par'că niciodată dihanțiile n'au făcut mai multe jefte omenești ca în iarna asta. Mai multe nenorociri s'au întâmplat ca de obicei în Dobrogea. Astfel, în satul Cealr, au fost mâncați de lupi doi jandarmi. Lângă Bazargic, un orașel din Dobrogea, un locuitor mergând cu căruța a fost atacat de lupi. Omul a împușcat un lup iar ceilalți au fugit. Din nenorocire s'a coborât din sanie ca să jupoie lupul. În vremea asta, caii s'au sperlat și au fugit, iar omul rămânând singur, căci arma îi era în căruță, a fost mâncat de lupi.

Au fugit din țară ca să scape de militare. Bulgarii, când nu ne pot omori, ne fură; când nu pot face nici una nici alta fug în țara lor, în Bulgaria. Astfel acum au fugit peste graniță o mulțime de tineri care nu făcuseră serviciu militar.

Ce pășesc fetele cari umblă singure. Un profesor din orașul Constanța, om cu familie și cu suflet milos, luase la casa sa înainte cu 10 ani o fetiță orfană părăsită, ca să-o crească. Fetița ajută și ea ce putea pe lângă casă și s'a făcut mare deatunci. În zilele trecute această fată orfană s'a luat și ea să se ducă la plimbare, ca să se mai „distreze”. Ajungând pe malul mării, unde nu prea era lume, au năvălit asupra ei doi necunoscuți și, târându-o într'un loc ferit, au batjocorit-o ca pe-o buleandră. După ce și-au bătut joc de ea ca niște vite, de teamă ca să nu-i tradeze, au aruncat-o în mare, crezând că se va ineca. Nenorocita copilă știa însă să înoate și a leșit

la mal, ajungând acasă aproape moartă. Acolo a povestit urăta ei pățanie, rămânând greu bolnavă. Profesorul Alexandru a anunțat cazul la poliție, care caută pe cei doi ticăloși. — Vor fi prinși sau nu, asta nu se poate ști. O învățătură însă rămâne: că fetele tinere să nu umble singure, căci pot să-și piardă nu numai cinstea, ci și viața! Azi trăim lume cu primejdii.

Convocare. Se convoacă toți foștii voluntari din județul Târnava Mică la adunarea generală ce se va ține la 12 Februarie 1933, orele 10 dim. în sala Hotelului Univers. Ordine de zi: 1. Dare de seamă despre activitatea dezvoltată. 2. Lămuriri privitoare la mersul împroprietăririi voluntarilor. 3. Reorganizarea despărțământului județean al U. F. V. și alegerea comitetului și a președintelui. 4. Diferite propuneri. Președinte: *Dr. Augustin Frățila*

Un vapor cu bucate românești în flăcări. Palpetro era numele unui vapor român ce ducea petrol dela Constanța spre Constantinopol. Vaporul tocmai se întorcea în țară când, lovindu-se cu fundul de o stâncă s'a spart. Apa a umplut vasul care s'a sfunfundat, după ce s'a aprins și s'a rupt în două. Din fericire oamenii au fost salvați.

Iar au sosit în țară bani de argint. Se știe că noi nu avem fabrici mari de făcut bani. De aceea când avem nevoie de bani de metal îi comandăm în alte țări, în Anglia mai ales. Acum ni-s'a trimis din Anglia un vapor întreg cu bani de argint, de 100 lei.

A trăit 120 ani. În comuna Borceag a murit zilele acestea bătrâna Paraschiva Ciobanul în etate de 120 de ani. Bătrâna a fost o femeie harnică și cinstită, care a muncit până în ceasul morții. Se cumineca în fiecare săptămână și n'a fost bolnavă niciodată. Cui umblă pe căile Domnului, îi dă Dumnezeu sănătate și viață lungă.

* Atragem atențiunea CITITORILOR NOȘTRI asupra știrii de Inserate a fabricii HEINRICH FRANCK SOEHNE S. A. R. pentru Industria produselor de cafea, București-Brașov.

Ouatul găinilor

Găinile de un an ouă mai mult decât găinele de doi ani. Pentru clocit însă nu e bine să punem ouă dela găini de un an, pentru că puii sunt mai slabi și mor mai ușor, ca și cei scoși din ouă dela găini de doi ani.

O stațiune

pentru alegerea semințelor la Blaj

Pământul e acoperit cu zăpadă peste tot locul. Mult însă nu va ținea. Se va topi, și pământul se va sbici. Se va începe aratul și semănatul de primăvară. Oamenii se vor bucura, nădăjduind într'o roadă bună și îmbelșugată.

Roadă bună se poate câștiga numai din semință bună. „Ce vei semăna, aceea vei secera”. Cel ce seamănă semință slabă, nu poate culege decât roadă slabă.

De aceea fiecare gospodar trebuie să se îngrijescă de semință bună și aleasă. Cel ce are astfel de semință, nu se teme nici odată de pagubă.

Acum este vremea cea mai bună pentru alegerea semințelor. Mai târziu e mai greu, căci oamenii sunt cuprinși cu lucrul câmpului.

Cea mai aleasă semință trebuie să fie cea de grâu. Grâul e hrana de căpetenie a omului. Unde nu este grâu, sărăcia e mare.

Săcara, orzul și ovăsul de semință încă trebuie alese. Altfel cresc multe burueni, cari înădușă și nimicesc semătura.

Pentru alegerea semințelor se întruieștează tot felul de mașini. Mulți oameni au *trior*, cu ajutorul căruia își aleg semințele. Sunt însă și mașini mai mari, cari aleg nu numai semința de grâu și secară, ci și pe cea de trifoi și luțernă.

Astfel de mașini sunt numai în orașele cu stațiuni pentru alegerea semințelor.

O astfel de stațiune pentru alegerea semințelor este și la Blaj. Și e mare lucru să ai o astfel de stațiune, căci orice semință de grâu, săcără, trifoi, luțernă și altele se poate curăți ușor și fără mare cheltuială. O semință aleasă se plătește totdeauna bine și o cumpără bucuros ori și cine.

Prin adăugarea de
„Veritabil Franck”

se drege,
se întărește,
se estinește

orice băutură
de cafea

Atenție la
Rășnița de Cafea
ca marca fabricii!

Stațiunea pentru alegerea semințelor dela Blaj a făcut-o Camera de agricultură a județului Târnava-Mică, în urma stăruințelor domnului *Emil Negruțiu*, harnicul președinte al acestei camere.

Puține camere de agricultură sunt în țară, cari se lucreze cu atâta stăruință pentru înaintarea economică a județului, ca și Camera de agricultură din județul Târnava-Mică. Și domnul *Emil Negruțiu*, care stă în fruntea acestei camere, poate să fie mândru de sporul pe care l-a ajuns.

Mașinile pentru alegerea semințelor la Blaj au și sosit și peste o săptămână vor începe să lucreze, în magazinele de lângă gara Câmpul Libertății.

Sătenii cari au grâu, trifoiu și luteră, să-l aducă negreșit la mașina de ales.

Mulți săteni au semință de trifoi și luteră plină cu torțel și cu semință de Limba oii. Aceasta semință nu e bună și nici nu-i iertat să se folosească. De aceea trebuie aleasă. Alegerea se poate face numai la Stațiunea pentru alegerea semințelor.

Semința aleasă aici, dacă sătenilor le trebuie, o pot duce acasă s'o samene, dacă însă nu le trebuie și vreau s'o vândă, Stațiunea pentru alegerea semințelor o cumpără și o plătește cu preț foarte bun.

Semința aleasă la această stațiune se poate vinde și peste graniță, în țări străine. Iar țările străine plătesc foarte bine semințele alese, din țara noastră.

Ion Popu-Câmpeanu

Din bătrâni

Retragerea Tătarilor

II.

Năvălirea Tatarilor o putem asemăna cu revărsarea apelor, cari aduc pagube și apoi se retrag. Tot așa și Tătarii au năvălit, au prădat, lăsând pagube mari și apoi s'au retras. Retragerea apelor se face din cauza că nu mai sunt alimentate cu apă din topirea zăpezii, azi ploaia, care le alimentase, încetează. Așa și Tătarii. Numărul lor n'a mai fost sporit de alte cete năvălitoare, cari să le întărească răzurile slăbite în luptele pe cari le urmează cu armatele creștine. Apoi în al doilea rând, retragerea lor a fost pricinuită de tulburări în țara lor și de schimbarea domniei de acolo, împreună cu lupte.

Retragerea Tatarilor, din Ungaria și Transilvania, ne-a rămas povestită de Rogerius, protopop în Oradea Mare în acea vreme. El a ajuns în robia Tatarilor și după ce a scăpat, într'o scrisoare pe care a numit-o „Cântec de jale”, a descris oate suferințele ce le-a îndurat și toată jalea rămasă pe urma năvălirii Tatarilor. Aici spune el că Tătarii duceau cu ei la întoarcere „care încărcate de mobile și pradă de pe pământul pustit, cirezii de vite și turme de oi. Căutau peșterile și desișul codrilor din pas în pas, ca ceiace n'au putut afla când au venit, să aște acuma la întoarcere”. Cu toate cirezile de vite și turmele de oi, prizonierilor nu le dădeau să mănec decât zgârciurile, picioarele și capetele dela vitele ce le tăiau. Traiul acesta rău și zvonul ivit între prizonieri, că toți vor fi omoriți, în chinurile cele mai grozave, după ce vor ieși din

Ungaria, pe mulți i-a făcut să se gândească la scăpare prin fugă. Intre cei cari nutreau astfel de gânduri era și protopopul, care împreună cu servitorul său, în apropierea unei păduri, au recurs la o viclenie. Au părăsit drumul, prefăcându-se că se duc pentru nevoile firești și, când n'au fost observați de paznici, s'au strecurat, într'o pădure din apropiere, în cea mai mare fugă. Aici s'au ascuns într'un păru, acoperindu-se cu crengi și frunze. Așa au stat ei „ca într'un mormânt” timp de 2 zile, fără să-și miște nici corpul nici capul, ca nu cumva să fie descoperiți. După 2 zile „chinuitoarea poftă de mâncare”, i-a silit să iasă din ascunzătorile lor și târându-se ca șerpii, s'au întâlnit și au început a-și povesti necazul foamei și frica de moarte. Cu încredere în Dumnezeu, cu multă băgare de seamă, s'au strecurat până la marginea pădurii. Aici s'au urcat pe un arbore înalt, de unde au privit în jur și s'au încredințat că pericolul trecuse. S'au dat jos și au început „a pribegi prin țiuturi pustiite și fără locuitori”. Hrana lor, în tot timpul pribegiei, a fost rădăcinile și murele, iar când aflau în pământ câte o ceapă ori usturoiu, erau considerate ca mari bunătăți. Noaptea se odihneau sub cerul liber, căci nu aflau nici un adăpost unde să-și plece capul, totul fiind pustiit. După mari greutăți și după un drum de opt zile, au ajuns la Alba-Iulia, unde n'au găsit altceva „decât oasele și capetele celor uciși, precum și zidurile surpate și risipite ale bisicilor și palatelor, stropite cu sânge creștinesc, vărsat cu imbelșugare”. De aici au pribegit mai departe, până au ajuns la o comună din județul Cluj, numită Frata. Nu departe de aceasta comună, pe vârful unei stânci înalte, au aflat refugiați un număr mare de bărbați și femei. Aceștia i-au primit bine și după ce și-au povestit necazurile, i-au imbiat cu pâine neagră „coaptă din făină și din coajă de stejar măcinată”. Această pâine, zice protopopul: „ni s'a părut mai gustoasă decât ori ce prăjitură din făină albă, ce am mâncat vre-odată în viață”.

În acest loc de refugiu au stat ei, o lună de zile, pentru că se temeau să se coboare la șes, ca nu cumva Tătarii să le pregătească, prin retragerea lor, numai o cursă. Timpurile de liniște au venit numai după ce regele Ungariei Bela, cu armata lui și cu ajutoare primite din alte părți, a reușit să alunge cetele de Tătari, cari mai rămăseseră. El a asigurat și granițele țării de o eventuală năvălire. La adăpostul acestei asigurări, locuitorii rămași au început munca de refacere a țării.

P. B.

Borhotul

E partea ce rămâne dela fabricarea spiritului. Acesta e un nutreț foarte bun pentru vite. Fînd însă foarte apos, se strică repede. Borhotul stricat poate imbolăvi animalele. De aceea trebuie dat animalelor totdeauna proaspăt. E bine să se amestece până încă e cald cu nutrețuri uscate și mărunțite și îndată să fie dat animalelor. Animalele puse la îngrășat și vacile de lapte pot mânca mai mult, cailor și oilor se dă mai puțin.

De vânzare fân pentru vite

circa 150 măji calitate I. Preț convenabil. Informațiuni la

Boitoș

Blăjeș-Mediaș

(129) 1-2

Patriciu Palade. Din suma de 150 Lei am trecut pe 1931 Lei 20; iar 130 pe 1932.

Am primit câte 75 Lei dela următorii: Iosif Mesaron, Fărcaș Petru Verdeț, Turdean Vasile, Nicolae Pascu, Sanislav Mihailă, Dr. Paul Luran, Mihaila Horhat I. B., Ioan Radocea, Văd. Bruchental Victor, A. G. R. U. Bărbănteni de sus.

Câte 100 Lei: Ioan Braicu, Ioan Crăciun, Ioan V. Burcă, Nicolae Becuș.

Câte 150 Lei: Tero Petru, Ferenzi Ștefan, Ștefan Ilnițchi, Buzilă Ioan, Cadar George, Dr. Leon Sărbu, Zahă George, Anghel Ioan, Dionisiu Dancia, I. S. Ordean, Stean Ioan, Pr. Ioan Ghergu, Ignat Borza, Biserica Șard, Gavril D. Silaghi, Isaia Marele, Patriciu Palade, Ioan Hapa, Traian German.

Câte 180 Lei: Albu Petru, Păduț Ilarie, Nicolae Pânzar, Aurel Sas, Surd Grigore, Suci Nicolae, Vasile Marchiș, Traian Oltean, Leontina Tiniș, Măndruț Nicolae, Ioan Pop, Săsăran Mitru, George Câmpeanu, Tomșa Ștefan.

Câte 300 Lei: Octavian Bulbuc, Silvaș Ioan, Valeriu Lascu, Ignăț Perencescu, Iosif Ploscariu, Chifu Dumitru.

Alte sume: Of. parohial Beba-veche 135; Cornei Vasile 45; Of. parohial, Zorlențul mare 60; Dumitru Frandez 160; Mate Mihai 40; Dumitru Rusu 360; Sonea Chiprian 200; Ioan Crăciun 100; Ieronim Marcu 40; Laura Blăjan 200;

Vasile Jurca 360; Pinteasa Vasile 303; Dionisiu Muntean 360; Dr. Bazil Stoica 90; Ioan Suci 45; Traușan Gh. 210; Ioan Ilie Rinea 360; Casa Culturală. Milaș 25; Of. parohial Șimand 230; Ioan Sabău 90; Onisie Socol 40; Of. parohial Crasna 615; Șușca Simion 40; Rusu Irimie 40; Păr. Merloz 320; Casa Domnului 330; Biserica Crișeni 900; Petru Almășan 160; Pr. A. Bisoc 200; Moldovan Alexandru 510.

Redactor: IULIU MAIOR.

Organizația Voluntarilor din județul Târnava-mică — Blaj

Se aduce la cunoștință tuturor voluntarilor din județul Târnava-mică că cu ocazia adunării generale ce a avut loc în ziua de 15 Ianuarie a. c. la Blaj s'a constituit o organizație județeană care este filiala Uniunii din Cluj. — Adunarea generală care au fost într'un număr de 330 voluntari au ales cu unanimitate de voturi pe următorii: Alexandru Șerban președinte, Ilie Bunea vicepreședinte, Vasile Lica secretar, Iliea Zacheiu casier precum și un comitet central județean compus din 12 membri.

Se aduce la cunoștință tuturor voluntarilor din Județ, că Tablourile precum și toate actele le-am preluat dela Dl. Dr. I. Zileriu fost președinte, astfel că ori ce cerere se va înainta actualului președinte din Blaj. Voluntarii cari au sunt recunoscuți, până la data de 18 Februarie să-și înainteze buletinele completate; acesta este ultimul termen.

Alex. Șerban

președinte

(132) 1-2

Ucenic

În prăvălia românească de coloniale „Tecana” din Teaca județul Mureș se primește urgent un ucenic din familie bună.

(130) 1-5

Iubiți cititori!

Nu uitați să trimiteți prețul abonamentului la foaie!